

Bezieling en Bereikbaarheid. Samen werken aan een leven zonder GHB

Checklist voor gemeentelijke projectleiders die willen werken met de aanpak GHB-problematiek voor gemeenten

GHB-problematiek vraagt veel inzet vanuit partijen als de gemeente, politie, verslavingszorg en andere hulpverlening. Het Trimbos-instituut heeft in samenwerking met Novadic-Kentron, Tactus Verslavingszorg, de gemeente Etten-Leur, de gemeente Twenterand en het Nijmegen Institute for Scientist-Practitioners in Addiction (NISPA) een aanpak ontwikkeld voor gemeenten. Voor projectleiders die met deze aanpak aan de slag willen is deze checklist gemaakt.

Hoe ziet de aanpak eruit? Signalen en casuïstiek gerelateerd aan GHB-problematiek komen terecht bij een GHB-casusoverleg, dat vervolgens de regie pakt. Dit casusoverleg focust zich specifiek op GHB-problematiek en werkt domein overschrijdend. In dit overleg zijn ten minste de gemeente, instelling voor verslavingszorg en politie vertegenwoordigd. Als daar behoefte aan is kunnen andere partijen (die bijvoorbeeld grote organisaties vertegenwoordigen) toegevoegd worden aan dit GHB-casusoverleg. Een brede schil van professionals wordt vanwege specifieke kennis, daar waar nodig betrokken bij casuïstiek. Voorbeelden van partijen in deze brede schil zijn de woningbouwvereniging, maatschappelijke opvang of de afdeling werk en inkomen van de gemeente.

Het GHB-casusoverleg ontwikkeld in samenwerking met de brede schil professionals een maatwerk aanpak. Deze aanpak is gericht op alle leefgebieden en in samenwerking met de cliënt. Zo werken zij samen met de cliënt aan een verbeterde kwaliteit van leven en een leven zonder GHB. Deze aanpak helpt bij:

- De gebruiker in beeld krijgen en in beeld houden
- Het verbinden van professionals en domeinen
- Gericht inzetten van mensen en middelen

Een aanpak als deze vraagt een grondige voorbereiding. De gemeentelijk projectleider is hiervoor verantwoordelijk. Er zijn een aantal aandachtspunten in deze voorbereidende fase. Deze zijn opgenomen in deze checklist. Dit document is op basis van ervaringen en ideeën van ervaren projectleiders die werken met de GHB-aanpak tot stand gekomen.

De checklist is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Tijdslijn korte- en lange termijn
2. Betrokken partijen
3. Randvoorwaarden
4. Plan van aanpak
5. Communicatie over de GHB-aanpak
6. Hulpmiddelen

1 Tijdslijn korte en lange termijn

Deze tijdslijn geeft een overzicht van acties voor de korte en lange termijn in de implementatie en

uitvoering van de GHB-aanpak. Deze worden later in het document nader toegelicht.

1 tot 1,5 jaar

- Stel een projectleider aan.
- Organiseer een kick-off bijeenkomst.
- Regel de randvoorwaarden.
- Formuleer een plan van aanpak.
- Maak afspraken over interne en externe communicatie.
- Organiseer deskundigheidsbevordering voor betrokken partijen.

Na 1,5 jaar

- Start met de uitvoering van het GHB-casusoverleg.
- Continueer deskundigheidsbevordering voor betrokken partijen.
- Onderzoek de mogelijkheden van het aansluitend plannen van multidisciplinaire overleggen over GHB-casuïstiek aan het GHB-casusoverleg.
- Borg de aanpak in beleid inclusief mandaat en budget.
- Geef het GHB-casusoverleg een permanente status.

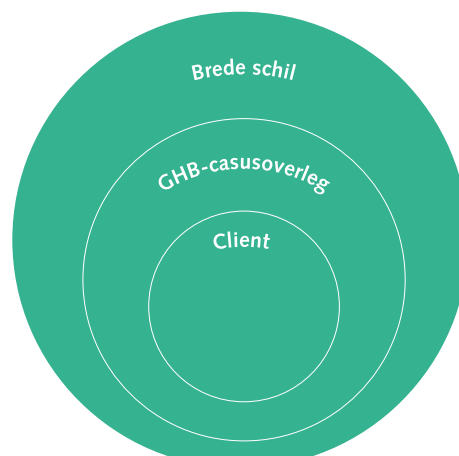
2 Betrokken partijen

Wergroep

Vertegenwoordigers alle betrokken organisaties

Stuurgroep

Politiek-bestuurlijke vertegenwoordiging gemeenteraad en college van B&W

3 Randvoorwaarden

Randvoorwaarden moeten op orde zijn. Deze randvoorwaarden zijn nodig voor de uitvoering van de aanpak. Denk aan het aanwijzen van

een gemeentelijk projectleider, draagvlak onder betrokken partijen, het delen van informatie volgens AVG-richtlijnen en middelen en mandaat.

Thema	Taken
Projectleider	Stel een projectleider aan. Bij voorkeur is de projectleider ook voorzitter van het GHB-casusoverleg. Stel daarbij de volgende vragen: Is er een projectleider aangesteld en heeft deze voldoende uren ter beschikking? Reken in het eerste jaar op twee dagen per week; na verloop van tijd kan het, als de lokale situatie het toestaat, worden teruggebracht tot een dag per week. Heeft projectleider zicht op aard en omvang van de lokale situatie en kennis van de werking van het middel GHB en GHB-problematiek?
Draagvlak	Lokaal draagvlak is nodig voor de uitvoering van de aanpak. Denk daarbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • Organiseer een <i>kick-off</i> bijeenkomst om gezamenlijk de implementatie en uitvoering van de aanpak te starten. • Zijn het college en de raad aan boord? • Zijn de beoogde organisaties die het casusoverleg vormen enthousiast? • Zijn de organisaties die in de bredere schil meewerken enthousiast?
Proces	Neem voldoende tijd voor de implementatie van de GHB-aanpak. Een aantal zaken zijn hierin van belang: <ul style="list-style-type: none"> • Neem voldoende tijd voor deze fase. De ervaring leert dat de periode van ambtelijke besluitvorming en implementatie van de aanpak 1 tot 1,5 jaar tijdsinvestering vraagt. • Organiseer een stuurgroep met daarin een politiek-bestuurlijke vertegenwoordiging. Hou hen op de hoogte van de voortgang van het proces. • Vorm een werkgroep met daarin een vertegenwoordiging van betrokken partijen. Neem hen mee in het proces en laat hen meedenken. • Regel een module voor het GHB-casusoverleg in een <u>registratiesysteem</u>. VIS2 is bijvoorbeeld een veelgebruikt systeem om casuïstiek in bij te houden. • Zorg dat het <u>convenant</u> waaronder het casusoverleg wordt geplaatst actueel en op orde is. Wees bewust van AVG-regels en denk na over hoe met in achtname hiervan informatie kan worden uitgewisseld.
Middelen en mandaat	Om het GHB-casusoverleg uit te voeren zijn middelen en mandaat nodig. Denk hierbij aan de volgende punten: <ul style="list-style-type: none"> • De projectleider heeft <u>mandaat</u> nodig om zelfstandig <u>financiële beslissingen</u> te kunnen nemen ten bate van het GHB-casusoverleg en trajecten in casuïstiek. Denk aan het betalen van de borg voor opname in een particuliere kliniek of het betalen van een rekening. • Zorg dat mensen tijd hebben om de GHB-aanpak uit te voeren. Ga in gesprek met personen op managementniveau om uitvoerders beschikbaar te maken voor de aanpak. • Ruim een budget in dat uitgegeven kan worden aan 'kleine' zaken binnen casuïstiek. Denk bijvoorbeeld aan het betalen van een rekening voor een cliënt of de borg voor behandeling in een privékliniek.

4 Planvorming

Naast de randvoorwaarden is een plan voor de implementatie en de uitvoering van de GHB-aanpak noodzakelijk. Laat partijen die meewerken hierin

meedenken, formuleer doelen en acties en bepaal hoe invulling aan de aanpak wordt gegeven.

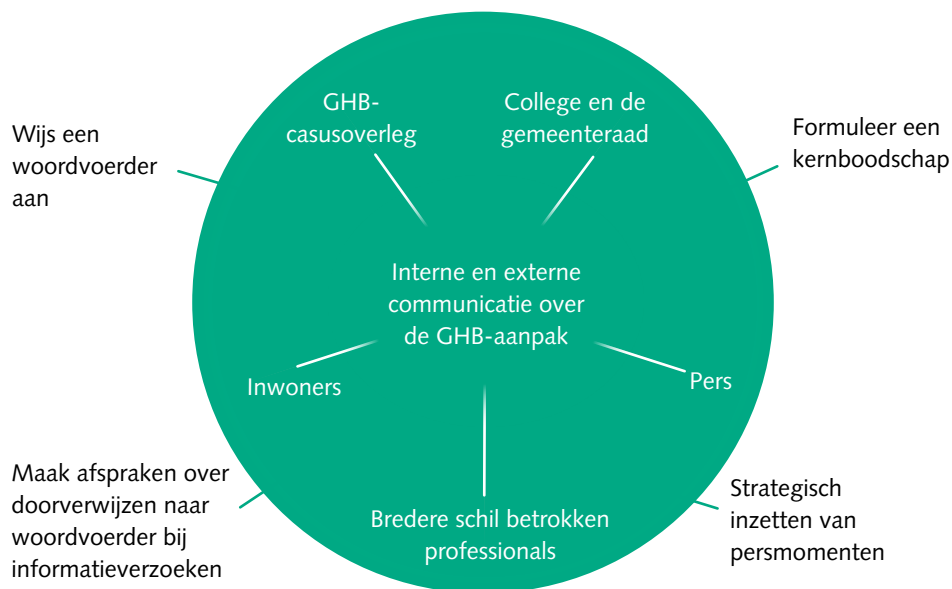
Thema	Taken
Huidige situatie	<p>Maak een probleemanalyse. Breng de volgende zaken in kaart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aard en omvang GHB-problematiek. • Beleid en andere programma's ten aanzien van GHB-problematiek. • Betrokken partijen bij de aanpak van GHB-problematiek en de inzet die het vraagt. • Kansen en mogelijkheden waarmee aan de slag kan worden gegaan. • Maak indien mogelijk een kosten-baten analyse van de huidige inzet op GHB-problematiek.
Doelen	<p>Formuleer op basis van de probleemanalyse doelen. Voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In beeld krijgen van het GHB-gebruikersnetwerk in de gemeente. • Een X-aantal mensen in een hulpverleningstraject geplaatst hebben. • Aandacht voor preventie en vroegsignalering. • Afspraken maken in de keten over signalering problematiek en inzet van zorg. • Organiseren van terugvalpreventie.
Acties	<p>Formuleer op basis van de doelen acties. Maak hierbij de deelnemers aan het casusoverleg en de bredere schil professionals eigenaar van taken. Denk aan acties als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Startmoment van het casusoverleg. • Vastleggen van afspraken in de keten en deze communiceren naar betrokken partijen. • Organiseren van kennisbevorderingsbijeenkomsten voor professionals in de gemeente.
Casusoverleg	<p>Bepaal de plek van het casusoverleg in de gemeentelijke overlegstructuur. Stel daarbij de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het casusoverleg een eigenstandig overleg? • Zo niet, hoe kan het casusoverleg bij een bestaande overlegstructuur aangehaakt worden? • Formuleer criteria voor het inbrengen van casuïstiek • Is het helder welke vragen per casus moeten worden nagelopen?

5 Communicatie over de GHB-aanpak

Maak afspraken over de interne en externe communicatie ten aanzien van de GHB-aanpak. Formuleer met elkaar de boodschap die je wil uitdragen en wijs een woordvoerder aan. Bij voorkeur is dit de gemeentelijk projectleider. Betrek de communicatieafdeling van de gemeente ook bij dit proces. Denk na over hoe binnen het GHB-casusoverleg wordt gecommuniceerd, naar de bredere schil professionals, de gemeenteraad en het college, en extern naar bijvoorbeeld inwoners of de pers. Projecten als deze kunnen vaak rekenen op veel belangstelling; ook vanuit de pers. Dit zal niet in

elke gemeente die met de GHB-aanpak werkt het geval zijn, maar het is goed om hierop voorbereid te zijn. Denk erover na hoe perscontacten strategisch kunnen worden ingezet. Berichtgeving over GHB-problematiek kan de voortgang van de aanpak bevorderen of belemmeren. Als iemand die via de aanpak wordt geholpen een nieuwe woning krijgt, kan dat tot onrust in de buurt leiden wanneer daarover wordt bericht. Als er resultaten van de aanpak te melden zijn, kan aandacht in de pers juist behulpzaam zijn.

6 Hulpmiddelen

Animatie over de aanpak

Handreiking voor gemeenten

Dossier GHB-aanpak voor gemeenten op trimbos.nl

Colofon

Trimbos-instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030 – 297 11 00

Financiering

Deze checklist is mogelijk gemaakt met financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Auteurs

Aukje Sannen, Laura Nijkamp

Projectleiding

Laura Nijkamp

Met medewerking van

*Fabiola Dap, gemeente Breda
Alies Eleveld, gemeente Emmen
Hilke van Heumen, Gemeente Weert
Jaap Malcontent, Gemeente Etten-Leur
Lidewij Schotpoort, Gemeente Heerde
Lenneke Tan, Gemeente Twenterand*

*Tessa Klitsie, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en sport
Karima Oueddan, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en sport.*

Vormgeving en productie

Canon Nederland N.V.

Beeld

*Gemeente Twenterand
Gettyimages.nl*

Bestelinformatie

Deze factsheet is gratis te downloaden via www.trimbos.nl.

Artikelnummer: AF1849

Copyrights Trimbos-instituut

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd of openbaar gemaakt, in enige vorm op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.